

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2011. május 12.

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2011. május 12. 14:00

I.

Időtartam: 20 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

Az **I. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **20 perc**, ebben a részben **a középiskolai atlasz**, illetve egyéb segédeszköz **nem használható**. Az idő letelte után **a megoldott feladatlapot adja át a felügyelő tanárnak!**

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

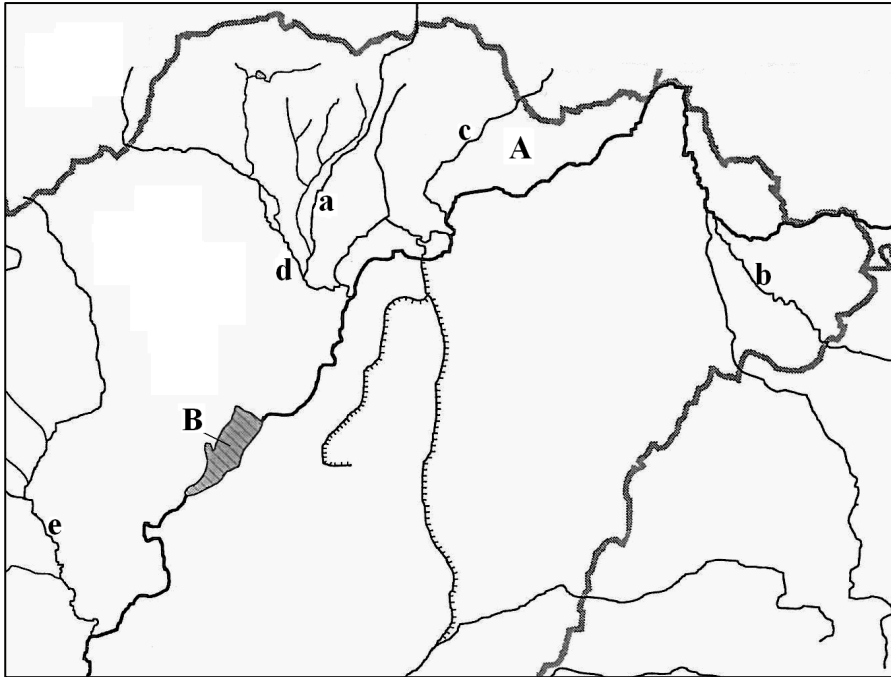
Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrésze pontot nem kaphat.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. rész

A feladatlap-rész megoldásához atlasz nem használható!

1. Tanulmányozza a térképvázlatot, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térképvázlatban kisbetűkkel jelölt folyókat!

- a.
- b.
- c.
- d.
- e.

5 pont	
--------	--

b) Mit jelöl a térképvázlatban a **B** betű?

.....

1 pont	
--------	--

c) Mely tájunkat (kistéjünköt) jelöli az **A** betű?

.....

1 pont	
--------	--

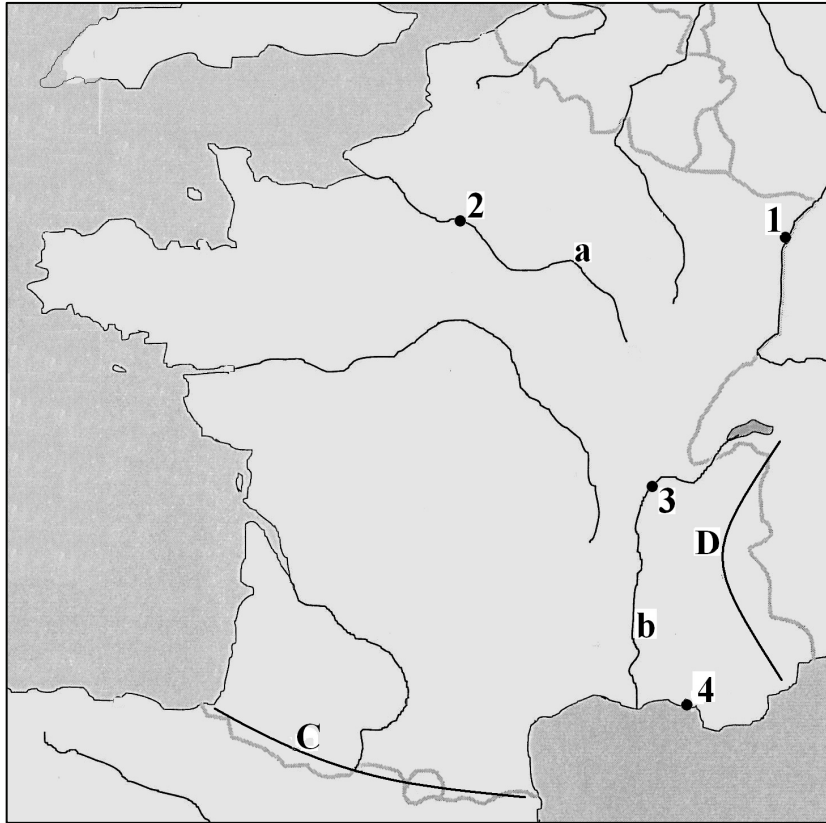
d) Melyik szomszédos **országból** érkezik hazánkba a **b** betűvel jelölt folyó?

.....

1 pont	
--------	--

8 pont	
---------------	--

2. Tanulmányozza a térképvázlatot, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térképvázlaton számokkal jelölt városokat!

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

4 pont	
--------	--

b) Mely hegységeket jelölik a térképvázlat nagybetűi?

- C.
- D.

2 pont	
--------	--

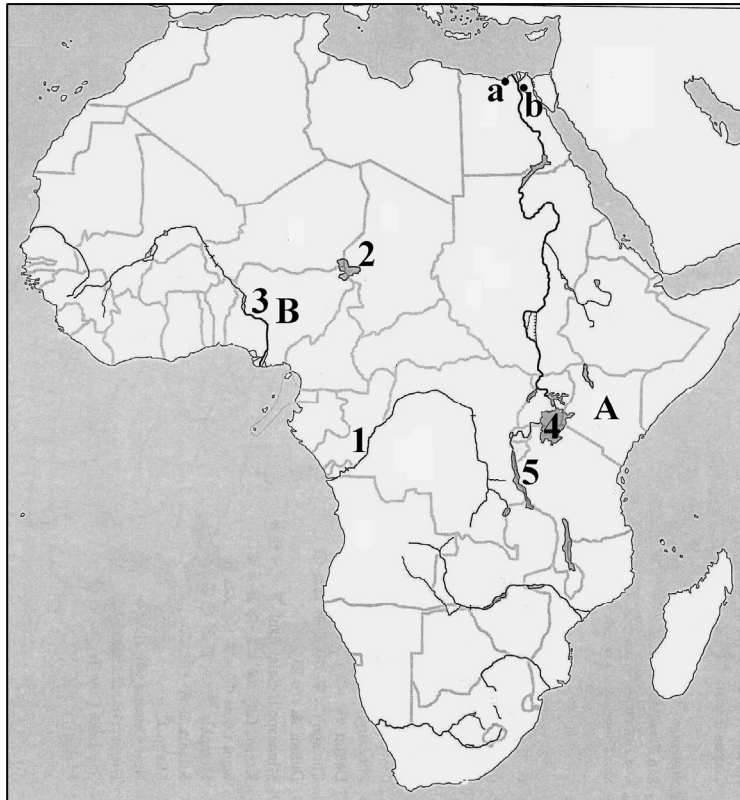
c) Mely folyókat jelölik a kisbetűk?

- a.
- b.

2 pont	
--------	--

8 pont	
---------------	--

3. Tanulmányozza a térképészleket, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térképészleket számokkal jelölt folyókat és tavakat!

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

5 pont	
--------	--

b) Mely országokat jelölik a térképészleket nagybetűi?

- A:
- B:

2 pont	
--------	--

c) Mely városokat jelölik a kisbetűk?

- a:
- b:

2 pont	
--------	--

9 pont	
---------------	--

<i>A feladatlap-résszel elérhető összes pontszám:</i>	25 pont	
--	----------------	--

I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor	feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám
	1.	8	
	2.	8	
	3.	9	
ÖSSZESEN		25	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor		

javító tanár

jegyző

Dátum: Dátum:

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2011. május 12.

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2011. május 12. 14:00

II.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

A **II. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **100 perc**. Ebben a részben a megoldáshoz használhatja **a középiskolai atlaszt**. Amennyiben indokolt, **használjon zsebszámológépet**, de a feladatlapban minden esetben **tüntesse fel a megoldás menetét is**. Ha szükséges, használhat körzőt és vonalzó is.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrészt pontot nem kaphat.

Mindig a feltett kérdéseknek megfelelően válaszoljon! Az elvártnál több válasz (pl. kettő helyett három példa megnevezése) nem jár többletponttal.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

2. Hasonlítsa össze az egyes mérésekhez tartozó **A** és **B** pontok helyi idejét! Amennyiben azonos a helyi idejük, tegyen X jelet a táblázatba a megfelelő helyre! Amennyiben nem, számítsa ki, és írja a táblázatba a két pont közötti helyi idő különbségét!

Mérések	A pont koordinátái	B pont koordinátái	Megegyezik	A helyi idő különbsége
1.	é. sz. 30° k. h. 30°	é. sz. 30° ny. h. 30°		
2.	é. sz. 60° k. h. 30°	é. sz. 30° k. h. 30°		
3.	é. sz. 50° k. h. 100°	d. sz. 30° k. h. 100°		
4.	é. sz. 20° k. h. 50°	d. sz. 30° k. h. 95°		

A számításokat itt végezze!

6 pont	
--------	--

3. Oldja meg a Föld szerkezetével kapcsolatos feladatokat!

- a) Írja a megfelelő fogalom betűjelét a rá vonatkozó meghatározás sorszama elé! *Nem tud minden fogalmat elhelyezni.*

- A. Asztenoszféra
- B. Belső mag
- C. Külső mag
- D. Litoszféra
- E. Szárazföldi kéreg
- F. Óceáni kéreg

- 1. A földbelsőnek ezt a részét folyékony fémek (pl. vas és nikkel) alkotják.
- 2. Ennek áramlásai mozgatják a kőzetlemezeket.
- 3. A kéreg sűrű, bazaltos kőzetekből áll.
- 4. Két réteg, a gránitos és a fémekben gazdagabb bazaltos (gabbrós) réteg építi fel.

4 pont	
--------	--

b) Egészítse ki az „egyenletet” a megfelelő kifejezésekkel!

..... + = kőzetburok

Melyik adat jelöli a szárazföldi kéreg átlagos vastagságát? Karikázza be az egyetlen helyes választ!

7–10 km, 70–100 km, 30–40 km, 250 km

3 pont	
--------	--

7 pont	
--------	--

4. Oldja meg a légkörrel kapcsolatos feladatokat!**a) Oldja meg a feladatokat a táblázat adatainak felhasználásával!**

Az adott hőmérsékleten befogadható legnagyobb vízgőztartalom

°C	-25	-15	-10	0	5	10	15	20	25	30	35
g/m ³	0,7	1,5	2	5	7	9	13	17	23	30	38

1. Milyen összefüggést talál a táblázat két adatsora között?

.....

2. A levegő hőmérséklete 25 °C, és 13 gramm vízgőzt tartalmaz köbméterenként. Mekkora a levegő viszonylagos (relatív) vízgőztartalma? *Két tizedes jegyig számoljon!*

A számítást itt végezze!

A levegő viszonylagos (relatív) vízgőztartalma: %

3. Hány °C-ra kell lehűlnie a levegőnek, hogy telítetté váljon?

4 pont	
--------	--

b)

A folyosón hidegebb van, mint az osztályteremben. A kinyitott teremajtó küszöbére égő gyertyát helyezünk. (A tanterem ablakai zárva vannak.)

1. Mit tapasztal, melyik irányba hajlik el a gyertya lángja?

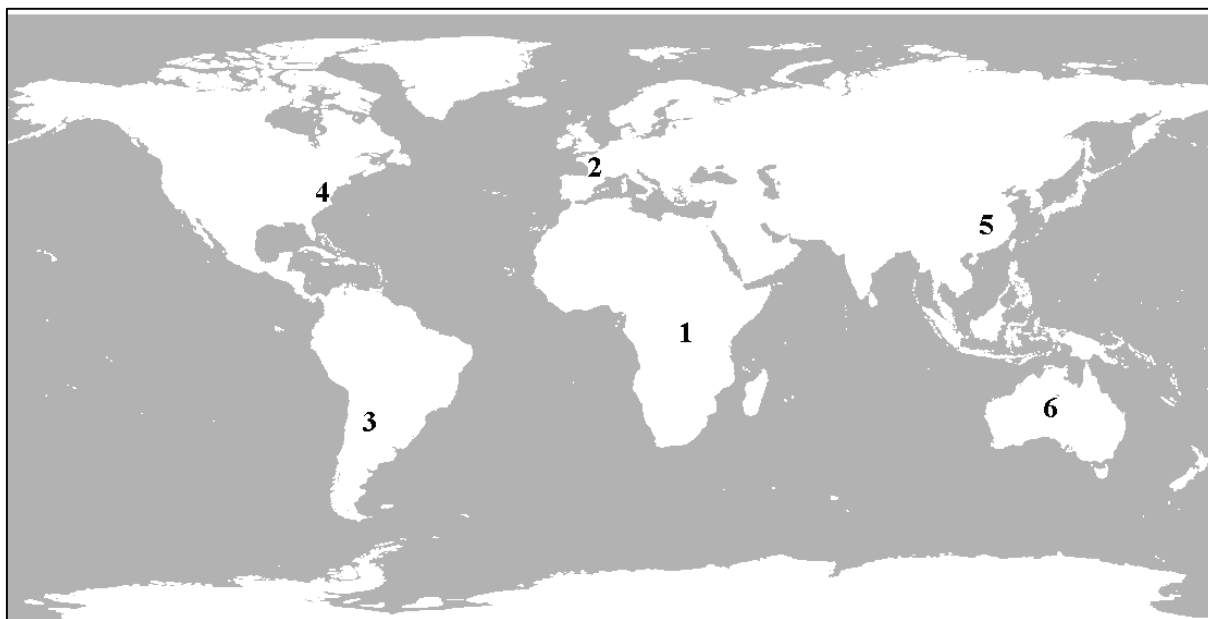
.....

2. Miért abba az irányba hajlik el a láng? Mi a jelenség oka?

.....

.....

7. Válaszoljon a népességföldrajzi kérdésekre a térképvázlat alapján!

- a) Mely számok jelölik a Föld nagy népesség-koncentrációinak területét? Írja a megfelelő sorszámokat a négyzetekbe!

--	--	--

3 pont	
--------	--

- b) Mely emberfajták (nagyasszok) eredeti elterjedését, lakóhelyét jelölik az alábbi számok? Írja a nagyrasz nevét a sorszám után!

1.
 2.
 5.
 6.

4 pont	
--------	--

7 pont	
---------------	--

8. Az alábbi állítások egy-egy hazai nagytáj természeti adottságaira vonatkoznak. Írja a megfelelő nagytáj nevét az állítások alá!

1. Itt található hazánk legnagyobb szénhidrogén készlete:

.....

2. Éghajlatában mind az óceáni, mind a mediterrán hatások érvényesülnek:

.....

3. Kőzettömegét főként középidői mészkő és dolomit alkotja:

.....

4. E nagytájunkhoz tartoznak a Kárpátok belső vulkáni vonulatának egyes tagjai:

.....

5. Nyugati peremét hegységek alkotják, ezek lábainál hordalékkúpok és kavicsstakarók terülnek el:

.....

6. Viszonylag kiegyensúlyozott éghajlatának és termékeny talajainak köszönhetően fejlett, sokoldalú mezőgazdaság jellemzi:

.....

6 pont	
--------	--

9. Döntse el, hogy igazak vagy hamisak a következő állítások! Írjon I betűt az igaz, és H betűt a hamis megállapítások sorszámára elé!

..... 1. India gazdasági életében fontos szerepe van a szoftverfejlesztésnek és a szolgáltatás-exportnak.

..... 2. Az Amerikai Egyesült Államok nyugati partvidéke ma is a nyersanyagigényes vas- és acélgyártás központja.

..... 3. Dél-Korea a gyorsan iparosodott DK-ázsiai országok első hullámához tartozik.

..... 4. Brazília Latin-Amerika spanyol nyelvű országa.

..... 5. Az Asszuáni-gát a Tigris vizét duzzasztja fel, amely így energiatermelésre is alkalmas.

..... 6. A Ruhr-vidék az átalakult gazdasági szerkezetű egykori hagyományos iparvidékek közé tartozik.

..... 7. Japán lakosságának élelmezésében fontos szerepe van a halászatnak.

..... 8. Az Európai Unió legutoljára 2004-ben bővült új tagállamokkal.

..... 9. Szlovákia Kelet-Közép-Európa egyik legjelentősebb autógyártó országa.

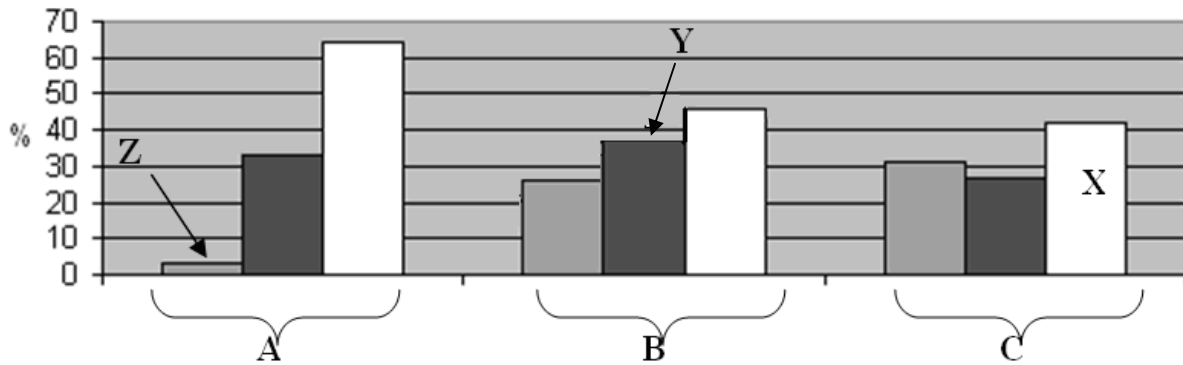
..... 10. Hazánk legjelentősebb vegyipari központjai folyók mentén jöttek létre.

..... 11. A Duna–Majna–Rajna vízi út a Fekete-tengert és az Északi-tengert kapcsolja össze.

11 pont	
---------	--

10. Tanulmányozza a diagramot, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Az alábbi diagram azt szemlélteti, hogy az egyes országcsoportokban a gazdasági szektorok mekkora arányban részesednek a termelésből. Az azonos színű oszlopok azonos gazdasági szektorokra vonatkoznak. Az A betű a magas jövedelmű országok csoportját jelöli. Az X-szel jelölt oszlop azoknak a gazdasági tevékenységeknek az arányát mutatja, amelyek meghatározzák a termelés feltételeit és a lakosság életkörülményeit.

a) Nevezze meg, hogy mely gazdasági szektorokat jelölik az alábbi oszlopok!

Z. Y.

2 pont	
--------	--

b) Mely országok csoportját jelöli a C betű?

C.

1 pont	
--------	--

c) A B betűvel jelölt országok egyikében a GDP értéke 2009-ben 1600 milliárd \$ volt. Hozzávetőlegesen hány \$ volt a legjelentősebb gazdasági szektorban megtermelt javak értéke? Írja a helyes válasz betűjelét a négyzetbe!

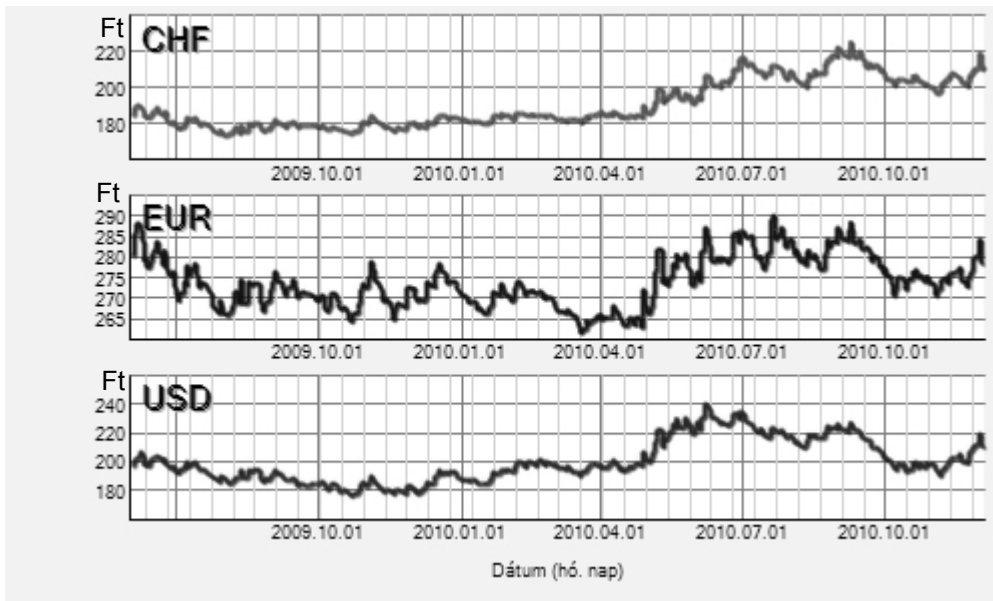
- A) 240 \$
- B) 720 \$
- C) 1040 \$
- D) 240 milliárd \$
- E) 720 milliárd \$
- F) 1040 milliárd \$

--

A számítást itt végezze!

2 pont	
--------	--

5 pont	
--------	--

11. Tanulmányozza a grafikonokat, majd válaszoljon a kérdésekre!

Forrás: Valutaárfolyamok, MNB, CHF = svájci frank, EUR = euró, USD = USA-dollár

1. Melyik valutáért adták a legtöbb forintot 2010. január 1-jén?

A valuta neve:

2. Hány forintot kapott a turista, aki ebből a valutából 100 „egységnyit” váltott be forintra?

..... Ft

3. Melyik valuta árfolyama ingadozott a legnagyobb forint-tartományban?

.....

4. Melyik időszakban volt a legerősebb a forint a dollárhoz képest? Válaszoljon az ábrán feltüntetett, megfelelő dátumpár beírásával!

..... — között

4 pont	
---------------	--

12. Olvassa el a szövegrészletet, majd válaszoljon a kérdésekre!

„ A klímaváltozás miatt előtérbe kerülnek azok az energiatermelési módok, melyek nem járulnak hozzá a szén-dioxid-kibocsátás növeléséhez. Az egyik ilyen az atomenergia felhasználása. Az energiabiztonság is fontos ok. Miután az orosz-ukrán gázháborúk miatt többször is előfordult, hogy nem érkezett földgáz Oroszországból Európába, a nyugat-európai államok sokkot kaptak, és alternatívát kerestek.”

Forrás: HVG 2010. október 2.

a) Mivel indokolja a cikk az atomenergia hasznosításának lehetséges előretörését az energiatermelésben? Fogalmazzon meg két indokot!

-

.....

-

.....

2 pont	
--------	--

b) Miért tiltakoznak mégis sokan az atomenergia nagyobb mértékű hasznosítása ellen? Fogalmazzon meg két okot!

-

.....

-

.....

2 pont	
--------	--

c) Melyik országban a legnagyobb az atomerőművek szerepe a villamos energia előállításában? Karikázza be a megfelelő ország betűjelét!

- A. Norvégia
- B. Franciaország
- C. Németország
- D. Oroszország

1 pont	
--------	--

5 pont	
---------------	--

<i>A feladatlap-részrel elérhető összes pontszám: 75 pont</i>	
--	--

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor		25	
II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor	1.	5	
	2.	6	
	3.	7	
	4.	8	
	5.	5	
	6.	6	
	7.	7	
	8.	6	
	9.	11	
	10.	5	
	11.	4	
	12.	5	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		100	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
(I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor) Az írásbeli vizsgarész pontszáma		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: